



zeehondencrèche pieterburen

Jaarverslag 2005

INLEIDING

De maand januari werd vooral beheerst door tientallen grijze babyzeehonden. Door de winterstormen waren ze op de vreemdste plaatsen aangespoeld. Veel werk voor de medewerkers in de crèche maar ook voor de vrijwilligers in het veld. Ze waren dag en nacht onderweg om alle meldingen die binnenkwamen te checken. We hadden allerlei noodmaatregelen genomen en zo konden we ze bijna allemaal weer hun vrijheid geven. Ernstig was dat we in winter en voorjaar veel doodzieke gewone zeehonden binnenkregen met een zware longworm besmetting. Die hebben een heel intensieve verzorging nodig. Gelukkig overleefden bijna alle patiënten. Een extra zorg was het feit dat na de zomer de zieke zeehonden vooral uit het zuidwesten van ons land kwamen. We vermoeden dat ze voornamelijk van de Engelse kust kwamen; daar was veel verstoring in de periode van de jonge zeehonden. Via genetisch onderzoek gaan we uitzoeken of we kunnen vaststellen waar ze vandaan kwamen. Het echte huilerseizoen was vrij rustig. De eerste was Milan uit de Dollard. In totaal werden er 56 huilers binnengebracht; de helft van het aantal dat in Duitsland werd opgevangen. Alle huilers zijn al weer terug naar de Waddenzee en ook de dieren uit Zeeland zijn allemaal al weer naar Zeeland teruggebracht. Natuurlijk hadden we ook een paar rare gevallen, zoals vier zeehonden met gaten in hun verhemelte (ook Engeland had vier van zulke gevallen), de zeehond in de gracht in Leiden, een prachtige volwassen zadelrob en daarnaast nog een klapmuts. Beiden zijn met behulp van de SAR terug naar zee gegaan. Wat zouden we moeten beginnen zonder al die fantastische mensen bij alle diensten die langs de kust opereren, zoals Rijkswaterstaat.

Rond de jaarwisseling kregen we te maken met de nasleep van de Hannes-actie uit het vorige jaar. Op nieuwjaarsdag werd onze vier meter lange houten zeehond Jannes teruggebracht, die eind 2004 door een actiegroep uit Olderbekoop was meegenomen. Maar er was nog meer Hannes: een meer dan levensgrote Hannes dook in februari op in een carnavalsoptocht in Kloosterburen. En in september werd door burgemeester Elfers van Dalfsen een beeldje van Hannes onthuld bij de vistrap in de Vecht, waar hij een jaar daarvoor uit het water werd gevestigd.

In 2005 waren we opnieuw betrokken bij een vangactie. Ditmaal van een zeeleeuw, die tijdens het transport van een Duits circus van Hamburg naar Assen op een extreem warme dag uit zijn wagen was ontsnapt en in de sloot naast de snelweg was terechtgekomen. Gelukkig kon een passerende automobilist de chauffeur van het circustransport waarschuwen. De crèche heeft op verzoek van de politie meegeholpen om de zeeleeuw te vangen, maar hoopt dat er een betere controle komt op transporten van dieren, vooral op warme dagen. Helaas konden we dit dier zijn vrijheid niet teruggeven: een zeeleeuw kan hier in het wild niet overleven. We kregen dit jaar nog meer circus in de crèche. Het betrof kindercircus De Acrobaat van Stichting Ramblas, dat gedurende een week in de zomer een aantal voorstellingen en workshops gaf onder leiding van Etha Struick. Het was een feest voor de deelnemende kinderen en voor onze bezoekers: alle voorstellingen waren bomvol.

De zeehondenambulance die de crèche in mei cadeau kreeg van de Wilhelmina Davyt-Keuchenius Stichting in het kader van het 25-jarig jubileum van die stichting bevalt fantastisch. Er zijn al tientallen zeehonden mee vervoerd en alle medewerkers zijn vol lof over de praktische inrichting en de handige faciliteiten, die vaak kostbare tijd besparen. In het verleden was het voor verzorgers niet mogelijk om tijdens een transport bij de zeehond achterin te blijven en moest men onderweg naar de crèche meerdere keren stoppen om te kijken hoe het met de zeehond ging. De ambulance functioneerde op het parkeerterrein van het MCL (Medisch Centrum Leeuwarden) zelfs al eens als operatiekamer, waar twee specialisten een deel van een vishaak verwijderden uit de slokdarm van een jonge zeehond.

Tweemaal kregen we dit jaar bezoek van de heer Bakker uit Hoorn. Dat lijkt gewoon, maar het is wel bijzonder dat iemand van 99 met zijn auto langs komt om even mee te helpen. Tijdens zijn eerste bezoek maakte hij kennis met de zeehondenverzorgsters en even later stond hij de zeehonden in het buitenbad te voeren. Klaas

Bakker vond dat zo leuk dat hij meteen alvast een afspraak maakte voor het volgende jaar. "Maar ik wil wel een foto mee als bewijs voor mijn kinderen" zei hij. "Anders geloven ze me nooit". En hij vertrok met een foto om aan zijn zoons van 77 en 68 te laten zien...

In november bezocht de auditor van Lloyd's Quality Register ons voor de jaarlijkse controle van onze ISO-certificering. Hij vond dat we onze zaken goed op orde hadden. Hij zei zelfs dat hij kon zien dat ISO in de hele organisatie gedragen werd. Een groot compliment voor alle medewerkers!

Ook in 2005 is het aantal donateurs toegenomen. Per december 2005 was het aantal donateurs 55.259 (in 2004 was dat 54.164).

OPGEVANGEN ZEEHONDEN

De zeehondenzorg is het belangrijkste aspect van het werk van de crèche. In 2005 werden in totaal 197 zeehonden opgevangen (112 gewone zeehonden, 82 grijze zeehonden en 3 dwaalgasten). Het overlevingspercentage was 95,6%. In 2005 konden in totaal 224 zeehonden weer worden vrijgelaten in hun domein; een deel daarvan waren dieren uit de opvangperiode 2004. Zorgwekkend was het grote aantal doodzieke gewone zeehonden met zware longworm besmetting. Gelukkig bleven bijna alle patiënten in leven. Na de zomer kwamen er veel zieke zeehonden uit het zuidwesten van ons land. Genetisch onderzoek bevestigde het vermoeden dat ze veelal afkomstig waren van de Engelse kust, waar in die periode veel versterking was. Het huilerseizoen in de zomer van 2005 was vrij rustig. De eerste huiler kwam binnen op 4 juni. In totaal werden er in deze periode 56 zeehondenbaby's binnengebracht.

Overzicht van opgevangen en uitgezette zeehonden in 2005:

Binnengekomen in 2005:

| | |
|-----------------|------------|
| Gewone zeehond: | 112 |
| Grijze zeehond: | 82 |
| Klapmuts: | 2 |
| Zadelrob: | 1 |
| Totaal: | 197 |

Gestorven in de crèche in 2005

| | |
|-----------------|----------|
| Gewone zeehond: | 6 |
| Grijze zeehond: | 2 |
| Klapmuts: | 1 |
| Totaal: | 9 |

Vrijgelaten in 2005

| | |
|-----------------|-------------------|
| Gewone zeehond: | 112 ¹⁾ |
| Grijze zeehond: | 111 ²⁾ |
| Klapmuts: | 1 |
| Zadelrob: | 1 |
| Totaal: | 225 |

¹ Inclusief 30 gewone zeehonden uit 2004

² Inclusief 50 grijze zeehonden uit 2004

Dood gevonden zeehonden in 2005

| | |
|-----------------|------------|
| Gewone zeehond: | 71 |
| Grijze zeehond: | 33 |
| Onherkenbaar: | 12 |
| Totaal: | 116 |

BESTUURLIJKE ZAKEN

De Stichting Zeehondencrèche Pieterburen stelt zich ten doel:

- Het (doen) bevorderen van de instandhouding en eventueel van de uitbreiding van zeehondenpopulaties in het bijzonder in de getijdengebieden rond en in de Noordzee. Hieronder wordt begrepen:

- Het (doen) geven van voorlichting;
- Het verzorgen van zeezoogdieren waaronder zeehonden, voorkomend in de getijdengebieden rond en in de Noordzee;
- Het (doen) beoefenen van wetenschap en educatie, alsmede het samenwerken met die instelling of natuurlijke personen, die activiteiten op het gebied van wetenschap en educatie ontplooiën;
- Het werven van fondsen om voormelde activiteiten te helpen bekostigen.

Opvang van zeehonden is gebaseerd op het standpunt dat je een hulpbehoevend dier niet aan zijn lot over laat. Niet alleen is die verplichting tot "hulp-waar-mogelijk" in de Nederlandse wet vastgelegd, maar het wordt ook gezien als een elementair menselijk en ethisch waardige houding. Als je in de gelegenheid bent om een dier dat lijdt te helpen dan doe je dat. Ongeacht of de oorzaak van het lijden van dat dier veroorzaakt is door menselijke activiteiten of niet.

In het verslagjaar 2005 bestond het bestuur uit de volgende personen:

- De heer drs. B.A.E. van der Pol (voorzitter)
- De heer mr. R. Snel (secretaris)
- De heer drs. B.J. Meussen (penningmeester)
- De heer dr. D.W. van Liere
- De heer dr. B.M. Szabó

Alle bestuursleden zijn op dezelfde datum in functie getreden en het bestuur is voornemens om tegen het einde van de eerste vierjarige zittingsperiode een rooster van aftreden op te stellen. Het bestuur vergadert tenminste vier maal per jaar.

Het beleid van de crèche richt zich vooral op de core business: verantwoorde opvang, herstel en het terugzetten van zeehonden. In de verslagperiode heeft de organisatie zich verder ontwikkeld tot een efficiënte slagvaardige organisatie.

BEDRIJFSVOERING

Ook in het verslagjaar 2005 wordt in veel opzichten uitgegaan van de in voorgaande jaren tot stand gekomen "Visie op zeehondenopvang". In dit stuk zijn de uitgangspunten voor alle deelgebieden waarin de Zeehondencrèche actief is, door bestuur, directie en medewerkers gezamenlijk geformuleerd en zo concreet

mogelijk omschreven. De op deze manier ontstane visie biedt criteria die bij besluitvorming omtrent nieuwe ontwikkelingen en toekomstplannen kunnen worden gehanteerd.

De in 2004 in gang gezette herschikking van taken en verantwoordelijkheden is in het verslagjaar gecontinueerd. In 2005 zijn een nieuwe beleidsmedewerker en een adjunct directeur met hun werkzaamheden begonnen.

Het aantal fte's per 31 december 2005 was 21,98. (in 2004 was dat 21,25) Veel medewerkers hebben een deeltijddienstverband. Daardoor komt de Zeehondencrèche op de einddatum uit op 30 medewerkers in dienst. In 2005 hebben 5 medewerkers het dienstverband met de Zeehondencrèche beëindigd. 3 medewerkers zijn in 2005 in dienst van de crèche gekomen. Met name in de zorgafdeling vinden met enige regelmaat mutaties plaats. Mede dankzij de inzet van adjunct directeur ad interim Wim de Kok en juridisch adviseur Gerard-Jan Sprey is er een duidelijke structuur ontstaan, waarbinnen stapleden een duidelijke functieomschrijving en eenduidige afbakening van hun verantwoordelijkheden hebben gekregen

Sinds 2004 heeft de Zeehondencrèche als eerste opvangcentrum ter wereld het ISO-9001-2000 certificaat. Bij de ISO-9001-2000 certificering gaat het er om dat alle processen binnen een organisatie herkenbaar en transparant zijn en aan voortdurende kwaliteitscontrole worden onderworpen. Het ISO-certificaat is een indicatie van de professionaliteit van de hele organisatie en de zorgvuldigheid waarmee alle medewerkers omgaan met de door onafhankelijke, gespecialiseerde wetenschappers opgestelde protocollen. Ieder jaar vindt er een audit plaats; ook in 2005 is deze audit succesvol afgenomen. Dit betekent dat de ISO-certificering - een waarborg voor transparantie binnen de organisatie die de kwaliteit ten goede komt - de komende jaren van kracht blijft. De ISO-certificering vormt een tweede maatlat, waarlangs de kwaliteit van het werk van de crèche beoordeeld kan worden.

De toekenning van het CBF-keurmerk voor Goede Doelen (Centraal Bureau Fondsenwerving) van oktober 2000 stelt reeds bepaalde eisen aan de organisatie, die binnen diverse afdelingen consequenties hebben voor het beleid op korte en lange termijn. Het CBF-keurmerk, is een garantie is voor de zorgvuldigheid waarmee het geld van donateurs wordt besteed.

Sinds de toetreding van de Zeehondencrèche als volwaardig lid van de VOND (Vereniging van Opvangcentra voor Niet-gedomesticeerde Dieren) in 2004 is de beleidsmedewerkster van de crèche toegetreden tot het bestuur. De VOND behartigt de belangen van de aangesloten opvangcentra en hun dieren. Elk opvangcentrum voor opvang van niet-gedomesticeerde dieren kan in principe lid van de VOND worden. Om de kwaliteit te waarborgen worden kandidaten echter vóór toelating aan de VOND-gedragscodes getoetst door een onafhankelijke commissie. De Zeehondencrèche draagt de hoogste classificatie (klasse 1) conform de gedragscode voor opvangcentra voor inheemse diersoorten.

FINANCIËN 2005

De jaarrekening wijst uit dat de taakstelling is gehaald. Per saldo is er nu sprake van een kleine "buffer", mede veroorzaakt door het terugbrengen van de personeelslasten van uitzendkrachten, een toename van het aantal donateurs en een batig hoger saldo afkomstig van meer opbrengsten uit promotieartikelen. Financieel is de Zeehondencrèche vooral afhankelijk van donateurs en van erfenissen en legaten. Uit de cijfers blijkt opnieuw dat het merendeel van de donateurs wordt geworven tijdens hun bezoek aan de Zeehondencrèche in Pieterburen. Ondanks de merkbaar economisch moeilijke tijden neemt het aantal donateurs toe, ontvangt de crèche massale steun en kan rekenen op een groot maatschappelijk draagvlak om individuele dieren te beschermen. Wat opvalt is dat veel jonge mensen het werk van de Zeehondencrèche steunen. Er is grote belangstelling voor het werk

van de crèche en de discussie over nut en noodzaak van zehondenopvang heeft plaats gemaakt voor een brede maatschappelijke erkenning dat opvang belangrijk is.

Het aantal nieuwe donateurs in 2005 bedroeg 1095. In 2005 zijn de gegevens van onze donateurs beter gesegmenteerd aan de hand van klantenclusters. De basis van het donateurbestand wordt gevormd door een stabiele, trouwe groep van 20 %. Sommige daarvan zijn al meer dan 20 jaar donateur. Per 31 december 2005 was het totaal aantal donateurs 55.259. Donateurs worden twee keer per jaar op de hoogte gehouden van onze activiteiten en ontvangen bij die gelegenheid ook een verzoek om een financiële bijdrage. Indien daar aanleiding toe is doen we in september een extra mailing om een bepaald project onder de aandacht te brengen. De Zehondencrèche is een tot op heden een niet gesubsidieerde instelling. Met name op het gebied van natuureducatie en cultuureducatie is financiële projectondersteuning van de ministeries van LNV en OC&W in de toekomst denkbaar.

Totale opbrengsten 2005: €1.846.419

| | 2004 | 2005 |
|------------------|-------------|-------------|
| Donateurs | 39% | 39% |
| Giften/collectes | 5% | 8% |
| Nalatenschappen | 32% | 30% |
| Winkelverkoop | 9% | 8% |
| Acties/diversen | 1% | 0% |
| Entree | 9% | 12% |
| Adopties | 5% | 3% |

Totale bestedingen 2005: €1.748.312

| | 2004 | 2005 |
|------------------------|-------------|-------------|
| Fondsenwerving | 20% | 15% |
| Winkelverkoop | 7% | 10% |
| Zehondenzorg | 52% | 54% |
| Wetenschapp. Onderzoek | 4% | 6% |
| PR/educatie | 17% | 15% |

Twee aspecten kenmerken het financiële beleid in 2006: terugdringen van de dagelijkse exploitatiekosten, met name op het gebied van energie en water, en het verhogen van de inkomsten door het aantal donateurs te vergroten. Dat laatste kan worden gerealiseerd door de bezoekersstroom naar de Zehondencrèche te vergroten en het “feel-good”gevoel van de bezoekers te versterken. Ieder jaar blijkt dat het grootste deel van de nieuwe donateurs wordt geworven in de bezoekershal, waar men direct wordt geconfronteerd met de problematiek van de zehond en met de inspanningen van crèchemedewerkers om dierenleed te verzachten en hulpbehoevende zehonden te helpen. Het nieuwe systeem van machtigingen voor slechts enkele euro's per maand verlaagt de drempel om zich voor een langere periode aan de crèche te verbinden. Het besteedbare vermogen bedraagt per 31 december 2005 €257.586.

Het bestuur heeft besloten om €195.977 aan te merken als continuïteitsreserve. Dit is bedoeld als buffer bij tegenvallende inkomsten of onverwachte uitgaven op korte termijn.

€61.901 wordt aangemerkt als bestemmingsfonds. Dit is bedoeld voor de plannen voor het opvangcentrum en het bezoekerscentrum. Dit is het resultaat van de opbrengst van de jubileummailing in verband met het 35-jarig bestaan van de Zeehondencrèche.

SPONSORING

Ook in 2005 mocht de Zeehondencrèche rekenen op de steun van vele bedrijven en instellingen. Opnieuw kwam er steun van de firma Lankhorst bij kunststofproducten voor de bouw van de winteropvang; het bedrijf Pesman gaf structureel korting op de bedrukking van kleding en Uitgeverij Bekking en Blitz uit Amersfoort schonk een deel van de opbrengst van de Waddenzee kalender. Bij de opening van het nieuwe pand van Fincke Woonwinkel werd 1.200 euro opgehaald en de heer Gimbrere schonk met de opening van zijn nieuwe winkel in Tilburg een fikse bedrag. Ook scholen en particulieren hebben zich het afgelopen jaar ingezet voor de zeehond. Kinderen van de OBS Odaschool uit Cranendonck en van de Johan Calvijnschool uit Groningen hebben geld opgehaald met acties, de tienjarige Lieke van der Velde bracht 432 handtekeningen tegen de Canadese zeehondenjacht en vriendenclub Ad Fundum kwam met 20 man de garage verven.

Dankzij de Stichting Wilhelmina Davyt-Keuchenius beschikt de Zeehondencrèche thans over een volledig ingerichte zeehondenambulance: een belangrijke verbetering van de logistiek van het zeehondentransport.

In oktober ontving de crèche €23.000,= van de Ida Zilverschoon Stichting. Dankzij deze bijdrage kon een semi-permanente oplossing worden gerealiseerd voor de opvang van grijze zeehondenbaby's in de winter: een demontabele aluminiumhal met een flexibel systeem van ligboxen en kleine bassins.

Ook willen we de SAR (Search And Rescue) bedanken voor hun helikopter-inzet bij het uitzetten van dwaalgasten in de noordelijke Noordzee. Hartelijk dank aan iedereen die zich het afgelopen jaar voor de zeehond heeft ingezet!

Op 6 augustus maakte de Vliehors Express weer een speciale rondrit op Vlieland. De rit heeft €358,75 en een heleboel leuke reacties opgeleverd.

Het EHBZ-netwerk

Ook in 2005 was de inbreng van onze medewerkers van het EHBZ (Eerste Hulp Bij Zeehonden) netwerk langs de Nederlandse kust en op de waddeneilanden van onmisbare betekenis. Deze betrokken en deskundige vrijwilligers vormen de ogen en oren van de crèche in het veld. Wanneer bij de Zeehondencrèche een melding van een mogelijk in moeilijkheden geraakte zeehond binnenkomt, wordt de dichtstbijzijnde EHBZ-post ingeschakeld om na te gaan of hulp inderdaad nodig is.

Het aantal EHBZ-ers was in de verslagperiode bijna 90, verdeeld over ruim 40 posten. Alle EHBZ-ers zijn opgeleid in de Zeehondencrèche Pieterburen en ze komen regelmatig naar Pieterburen voor nascholing. Eenmaal per jaar is er een informatieve bijeenkomst in Pieterburen, waar EHBZ-ers op de hoogte worden gebracht van de laatste ontwikkelingen op het gebied van zeehonden, opvang en regelgeving.

Op 21 mei 2005 vond de jaarlijkse EHBZ-Pieterburen dag plaats. Deze werd door 37 personen bijgewoond. Dit jaar was het 25 jaar geleden dat het netwerk onder deze naam ging opereren. Omdat veel EHBZ-medewerkers zich ook inzetten voor andere zeezoogdieren, was ditmaal een tweetal medewerkers van Naturalis uitgenodigd om informatie te geven over strandingen van walvisachtigen. Ieder jaar maakt een aantal EHBZ-ers gebruik van de mogelijkheid om in Pieterburen een periodieke training te volgen.

In totaal werden 197 zeehonden opgevangen in 2005. Daarnaast werden 116 dode zeehonden geborgen. Deels gingen deze naar destructie, deels werd sectie verricht (zie pathologie). In totaal hebben de EHBZ-regio's in 2005 honderden meldingen behandeld. Vaak blijkt een actie loos alarm en hoeft er niet te worden ingegrepen. In de afgelopen twintig jaar zijn veel zeehonden in het Zeeuwse gebied gered. Alle kosten voor de redding van levende en het ophalen van dode zeezoogdieren, waaronder ook bruinvissen en dolfijnen, zijn steeds gedragen door de Zeehondencreche. EHBZ-medewerkers hebben vaak gestrande zeezoogdieren ter plekke geholpen, bijvoorbeeld wanneer zij verstrikt waren in visnetten. Wanneer daarbij geen letsel was ontstaan, konden de dieren, eenmaal losgesneden, weer worden vrijgelaten. Ook bruinvissen en dolfijnen waren in de verslagperiode regelmatig voorkomende dieren die veelal met succes weer vooruit konden worden geholpen.

PRAKTIKANTEN en STAGIAIRES

De Zeehondencreche is naast een opvanginstituut voor hulpbehoevende zeehonden ook een opleidingsinstituut waar studenten / wetenschappers van over de hele wereld op het gebied van diergeneeskunde en dierverzorging verzorgen onderzoekservaring kunnen opdoen. In 2005 heeft de Zeehondencreche 48 stagiaires / praktikanten ontvangen uit 12 landen. De begeleiding van deze stagiaires is in handen van twee vaste medewerkers.

De verdeling over landen van herkomst is als volgt:

| | |
|-----------|----|
| Nederland | 25 |
| Portugal | 1 |
| Duitsland | 6 |
| Frankrijk | 4 |
| Italië | 4 |
| België | 1 |
| Polen | 1 |
| Roemenië | 1 |
| Spanje | 2 |
| Canada | 1 |
| Slowakije | 1 |
| Zweden | 1 |

VOORLICHTING EN PUBLICITEIT

In januari 2006 bedroeg het totaal aantal bezoekers van 2005, inclusief donateurs, kinderen jonger dan vijf jaar en bezoekers van "actiedagen" ruim 150.000. In 2004 was dit 161.056. De creche mag zich nog steeds verheugen in een stijgend aantal donateurs. Het aantal donateurs bedroeg in 2005 55.259. Dat zijn er 1.095 meer dan vorig jaar. Verreweg de meeste nieuwe donateurs (85%) hebben zich aangemeld tijdens of direct na een bezoek aan de Zeehondencreche. In september 2005 is, vooruitlopend op het 35-jarig jubileum in 2006,

begonnen met fondsenwerving door middel van een extra mailing aan de donateurs. Tweemaal per jaar wordt de informatiekraant "Robbenbulletin" uitgegeven (oplage 75.000 (wintereditie, die daarnaast ook in het Engels verschijnt als Seal News: oplage 10.000) en 50.000 (zomereditie)). Daarnaast dragen de flyer – een informatiefolder die beschikbaar is in het Nederlands, Engels, Duits en Frans -, de website (met in 2005 in totaal 179.259 unieke bezoekers) en een brochure over nalatenschappen bij aan voorlichting en educatie. Voor kinderen zijn speciale informatiepakketten samengesteld, waarvan er in 2005 niet minder dan 2.388 zijn besteld.

Vanaf 2003 kunnen zeehonden exclusief of symbolisch worden geadopteerd. De exclusieve adoptie houdt in dat iemand voor €500,- een zeehond adopteert. In 2005 maakten 90 mensen gebruik van de mogelijkheid om een zeehond exclusief te adopteren. De adoptant krijgt een adoptiecertificaat en wordt uitvoerig op de hoogte gehouden van zijn of haar zeehond. Tijdens het verblijf in Pieterburen kan de adoptiezeehond altijd worden bezocht. Tevens is er de mogelijkheid om mee te gaan tijdens het uitzetten. Verder zijn er ook symbolische adopties, tegen betaling van €50,-. In dat geval krijgt de adoptant een adoptiecertificaat en een foto van zijn/haar zeehond wanneer die wordt uitgezet. In 2005 waren er 305 mensen die tijdens hun bezoek een zeehond symbolisch adopteerden.

Onze TV-commercial "*It's a Beautiful Day*" werd de afgelopen jaren gratis honderden keren uitgezonden op tientallen televisiekanalen.

Het bezoekerscentrum van de Zeehondencrèche is alle dagen van het jaar opengesteld van 9.00 uur tot 18.00 uur. Voorlichting en educatie zijn op een evenwichtige manier met elkaar verbonden. Voorlichting vindt plaats door medewerkers in de bezoekershal en door medewerkers die verantwoordelijk zijn voor de zeehondenzorg. Medewerkers brengen op verzoek ook bezoeken aan scholen. Zij treden dan op als gastdocent.

Op de website worden, naast de behandeling van (inter)nationale maatschappelijke vraagstukken op het gebied van zeezoogdieren, sinds 2004 ook vragen beantwoord van kinderen door directeur Lenie 't Hart. In 2005 had de website 179.259 unieke bezoekers; dat betekent een gemiddeld bezoek van bijna 500 personen per dag. Buiten vele Nederlandse bezoeken (een groot aantal via kennisnet, waarop veel scholen zijn aangesloten), werden in het verslagjaar op topmomenten meer dan 60 andere landen geregistreerd.

PUBLICITEIT

De Zeehondencrèche is volledig afhankelijk van "free publicity". Tientallen radio- en televisiestations in binnen- en buitenland besteedden aandacht aan het werk van de crèche. Er werden door ons in 2005 in binnen- en buitenland meer dan 60 uitzendingen geregistreerd. De TV-commercial "It's a Beautiful Day" draagt eveneens veel bij aan vrije publiciteit. De door het reclamebureau OgilvyOne ontwikkelde "stoppers" (advertenties in diverse formaten, die gratis geplaatst worden wanneer er ruimte over is) vele tientallen malen in lokale, regionale en landelijke dag en weekbladen geplaatst.

Ook in 2005 is de Zeehondencrèche veelvuldig in het nieuws geweest. In februari trok de Canada actie veel aandacht: de overhandiging van ruim 100.000 handtekeningen tegen de zeehondenjacht aan twee door de crèche uitgenodigde vertegenwoordigers van de Canadese Animal Alliance. Het vangen van een ontsnapte circuszeeleeuw kreeg veel media aandacht, net als de "zenderzeehond" bij IJmuiden. Diverse televisieprogramma's maakten opnamen in Pieterburen, waaronder de NCRV voor het programma "Ik doe alles voor jou" en Talpa voor "Gordon en Joling over de vloer". In alle media werd veel aandacht besteed aan bijzondere zeehonden, zoals de Duke die in een Leidse gracht werd gevonden en de klapmuts.

WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

In de doelstelling van de Zeehondencrèche neemt wetenschap een dominante plaats in. De nadruk heeft daarbij tot voor kort vooral gelegen op virologie en immunologie, waardoor andere vormen van onderzoek enigszins onderbelicht zijn gebleven. De Zeehondencrèche is van plan om in de komende jaren extra aandacht te schenken aan breder wetenschappelijk onderzoek aan zeehonden en hun leefmilieu. In 2006 zullen reeds verschillende (deel)-onderzoeken worden afgerond.

De Zeehondencrèche is ook een opleidingsinstituut voor studenten/wetenschappers op het gebied van diergeneeskunde en dierverzorging. In 2005 heeft de Zeehondencrèche 48 stagiaires/praktikanten ontvangen uit 12 landen. De begeleiding van deze stagiaires wordt door medewerkers van de zeehondenzorg en door wetenschappelijke medewerkers verzorgd.

In het afgelopen jaar is een visie ontwikkeld over de toekomst van de Zeehondencrèche. Het belangrijkste streven is het verbeteren van de kwaliteit. Dat geldt in eerste instantie binnen ISO: het blijven verbeteren van de organisatie zonder verlies van identiteit, maar ook in algemene zin voor al het werk dat binnen de crèche wordt uitgevoerd. Dat betekent dat er gewerkt zal gaan worden aan plannen voor uitbreiding c.q. nieuwbouw ten behoeve van het bezoekerscentrum om de bezoekers – onze gasten – beter te kunnen informeren en bij het werk te betrekken. Er zal worden gestreefd naar betere huisvesting voor trainees, betere kantoorruimte voor medewerkers en vooral naar verbetering van de accommodatie voor de zeehonden. Dat houdt in: meer quarantaineruimtes, meer bassins, verbetering van de kwaliteit van het bassinwater en voorkomen van waterverspilling, en een vrije overkapping van alle bassins om overlast van vogels terug te dringen. Met een onderzoek naar de haalbaarheid van deze plannen is al een aanvang gemaakt in het verslagjaar.

PATHOLOGIE

Doodmeldingen

In 2005 kwamen er 255 meldingen van dode zeezoogdieren binnen. Van al deze dieren zijn strandinggegevens verzameld evenals de basisgegevens van het betreffende dier. De volgende soorten werden gemeld:

- 68 gewone zeehond (*Phoca vitulina*)
- 20 grijze zeehond (*Halichoerus grypus*)
- 16 zeehond soort onbekend
- 151 bruinvis (*Phocoena phocoena*)

Secties

Sectie volgens het necropsy protocol van de ECS (European Cetacean Society) werd gedaan op alle aangespoelde dieren die nog vers genoeg waren voor onderzoek. Daarnaast werd sectie gedaan op in de zeehondencrèche gestorven dieren.

Er is in 2005 sectie verricht op 83 dieren, waarvan:

- 37 gewone zeehonden
- 15 grijze zeehonden
- 25 bruinvissen

Interessante sectieresultaten

- Meerdere gevallen van verdrinking gevonden, met name bij bruinvissen
- Meerdere gevallen van sterke vermagering gevonden
- Meerdere gevallen van parasitaire infecties gevonden. Longwormen in combinatie met longontsteking
- Diep snee in de nek mogelijk door schroef in grijze zeehond dood aangespoeld op 8-12-05 Terschelling
- Vistuig deltahouder in gewone zeehond dood aangespoeld op 14-04-05 Grevelingenmeer Zeeland
- Een zeehond met een draaiing van de darmen
- Te vroeg geboren jonge grijze zeehond

INTERNATIONALE ACTIVITEITEN / KENNISCENRUM

De meeste internationale contacten met opvangcentra en onderzoekers in het buitenland zijn per telefoon en e-mail geweest. Daarnaast zijn medewerkers van de Zeehondencrèche deze zomer verschillende malen naar het buitenland geweest voor overleg. Zo is er meerdere malen een bezoek gebracht aan Duitse opvangcentra, onderzoekers en de overheid, om te praten over gezamenlijk onderzoek en de problemen waar zeehonden op dit moment te maken hebben.

TOEKOMST:

Het jaar 2005 kon worden beschouwd als een jaar van bezinning en planning. In 2006 wordt er verder gewerkt aan een aantal structurele aanpassingen in werkwijze en faciliteiten. Ook de ISO-certificering eist een kwalitatief hoogwaardige invulling van alle bedrijfsprocessen binnen de crèche. Door de aanstelling van een beleidsmedewerkster hebben we de positie van de crèche ten opzichte van overheidsinstellingen, natuurorganisaties en opvangcentra in binnen en buitenland te verbeteren, nieuwe contacten gelegd en bestaande geconsolideerd. Voor het leveren van optimale zorg aan de opvang van zeehonden zijn facilitaire investeringen noodzakelijk.

In de doelstelling van de Zeehondencrèche neemt wetenschap een dominante plaats in. De nadruk heeft daarbij in het verleden vooral gelegen op virologie en immunologie. Andere vormen van onderzoek zijn enigszins onderbelicht gebleven. De Zeehondencrèche is daarom voornemens om in de nieuwe beleidsperiode 2006-2010 extra aandacht te schenken aan wetenschappelijk onderzoek aan zeehonden en hun leefmilieu. In 2005 werden verschillende (deel)onderzoeken afgerond zoals een maaginhoudonderzoek (dieetanalyse; voedselécologie van de zeehond), onderzoek naar sterfte door vishaken (wordt binnenkort gepubliceerd), moeder-pup relatie, voorkomen en behandeling van longwormen, toxicologisch onderzoek in Japan op door de crèche verzamelde monsters, historisch onderzoek naar de jacht op zeehonden in Nederland en een literatuurstudie naar tellingmethoden van zeezoogdieren in het wild. Ook wordt voor de nieuwe beleidsperiode gestreefd naar uitgebreid onderzoek aan onder meer immunologie in relatie tot vervuiling, gevolgen van beroeps- en sportvisserij voor zeehonden, gedrag van zeehonden in de opvang, gevolgen van klimaatveranderingen voor zeehonden. Bij al het onderzoek van de Zeehondencrèche komt het belang van de zeehond voorop. Onderzoeken waarvoor extra invasieve handelingen noodzakelijk zijn of die anderszins het welzijn van de dieren aantasten, worden daarom niet uitgevoerd.

Colofon

Stichting Zeehondencreche Pieterburen

Hoofdstraat 94a

9968 AG Pieterburen

Telefoon: (0595) 526 526

Fax: (0595) 528 389

E-mail: info@zeehondencreche.nl

www.zeehondencreche.nl